

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Жукевич М.І.

студентка,

*ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»*

ГОТОВНІСТЬ ДО САМООСВІТИ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ФАХІВЦЯ

Питання, які пов'язані з самоосвітою та професійною самореалізацією є дуже актуальними, оскільки стрімкий розвиток економіки, науки та суспільства впливає на те, що, на сьогоднішній день, щоб стати дійсно успішним, реалізованим фахівцем, людині потрібно увесь час самовдосконалюватись. Самоосвіта – досить важлива категорія, в процесі самовдосконалення особи та підвищення її професійного рівня. Саме тому ця тема викликає стійкий інтерес у науковців та практиків та потребує детального дослідження та аналізу.

Аналіз наукових досліджень дає нам можливість визначити професійну самореалізацію особистості як процес найбільш можливого втілення людиною свого внутрішнього потенціалу в зовнішнє середовище (суспільство) завдяки залученню до професійних відносин, який характеризується розвитком професійних здібностей та навичок і результатом якого є відчуття особою задоволення від зробленого внеску в суспільні справи. Прагнення до реалізації своїх можливостей закладено в кожній людині і, на думку представників різних наукових шкіл, є її найважливішою якістю та необхідним атрибутом життєдіяльності особистості [1, с. 218].

Професійну самореалізацію як спосіб функціонування й розвитку особистості можна віднести до трьох основних класів психічних явищ, тобто вона може виступати як процес, стан (зріз на певному етапі) і властивість суб'єкта. Самореалізація як процес є провідним класом психічних явищ і дозволяє комплексно і системно вивчати життєдіяльність людини. Відповідно до цього, самореалізація суб'єкта включає усвідомлення, вибір і реалізацію тих аспектів індивідуальності, які сприяють його самовираженню, реалізації свого потенціалу, формування суб'єктом власної системи смислів, цінностей, мотивів, уявлень про себе, постановку цілей і визначення способів їх досягнення, у т.ч. й перетворення себе [2, с. 208].

У психологічній науці проблемами готовності до самоосвіти цікавились багато вчених. Т.П. Медведовська займалась дослідженням самоосвіти студентів вищих технічних навчальних закладів в процесі підготовки майбутніх фахівців на сучасному етапі, І. А. Мартинюк вивчала сутність готовності особистості до самоосвітньої діяльності, О. В. Бурлука, в своїй дисертації, розглядав самоосвіту особистості як соціокультурне явище, так само О. В. Бурлука займався

вивченням аспектів формування готовності до самоосвіти особистості в умовах сучасного освітнього процесу. І. В. Грабовець вивчав самоосвіту як інтегруючу детермінанту самореалізації молодих фахівців у професійній діяльності. Як бачимо, інтерес до цієї категорії існує, що підтверджує важливість вивчення такого поняття, як самоосвіта.

О. Бурлука у своїй роботі дає наступне визначення самоосвіти: це інформаційно-забезпечувальна діяльність, яка здійснюється шляхом здобуття (засвоєння), накопичення, упорядкування, систематизації і відновлення знань з метою задоволення пізнавальних потреб особистості для здійснення різноманітних видів діяльності [3, с. 147].

Самоосвіта розуміється нами як діяльність людини, в процесі якої вона вивчає, накопичує та систематизує нові знання, з метою задоволення своїх пізнавальних потреб. В процесі здійснення людиною самоосвітньої діяльності, вона ставить перед собою мету та завдання, що стосуються пізнавальної діяльності, визначає, яким чином можна досягнути цієї мети та, за допомогою набутих в процесі самоосвітньої діяльності знань, вдосконалює результати, які вдалось отримати.

Слід констатувати, що самоосвіта стимулюється інтересами професійного самовдосконалення, отримання чи поглиблення знань у відповідній області, розвитку здібностей і, таким чином, є мотивованою, цілеспрямованою, усвідомленою діяльністю. На думку Н. Міняєвої «ресурс самообразовательной деятельности в высшем профессиональном образовании представляет открытую, динамическую, уровневую педагогическую систему, эмерджентным свойством которой является актуализация» [4, с. 75].

Визначившись з тим, що являє собою самоосвітня діяльність, можемо проаналізувати, яким чином вона впливає на професійну самореалізацію. Перш за все, слід відзначити, що без постійного самовдосконалення дуже важко досягнути поставлених перед собою цілей. Професійна самореалізація являє собою процес постановки перед особою певних цілей, що стосуються її професійної діяльності, та досягнення цих цілей безпосередньо.

На нашу думку, за допомогою самоосвіти можна неабияк «прискорити» процес своєї професійної самореалізації, оскільки самоосвіта допомагає людям розширювати коло своїх знань, умінь та навичок. Таким чином, особа, яка готова до самоосвітньої діяльності зможе швидше адаптуватись до своєї діяльності, «підтягнути» ті навички, які не дозволяють їй рухатись в напрямку професійного росту та заповнити прогалини в знаннях, якщо такі є.

Так само, дуже важливим є і той фактор, що люди, які займаються самоосвітньою діяльністю є більш «гнучкими» та перспективнішими в плані здійснення своїх професійних обов'язків, що, в свою чергу означає те, що в них є великі переваги перед конкурентами та можливість швидше та якісніше реалізуватись в професії.

Список використаних джерел:

1. Поселецька К.А. Теоретичні основи дослідження професійної реалізації студентської молоді. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. Випуск 39. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2013. С. 217-222.
2. Морозова И.С. Структурные компоненты самореализации личности. Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология. 2011. № 3. С. 207-210.
3. Бурлука О.В. Формування готовності до самоосвіти особистості в умовах сучасного освітнього процесу. Науковий вісник. Серія «Філософія». Харків: ХНПУ, 2015. Вип. 45. С. 145-151.
4. Миняева Н.М. Проблема актуализации ресурса самообразовательной деятельности студента в университетском образовании. Вестник ОГУ. № 5 (154). 2013. С. 72-75.

Лисенко О.С.

*аспірант лабораторії психології навчання імені І.О. Синиці,
Інститут психології імені Г.С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України*

ПРОВІДНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ

Резюме: розвиток сучасних дивайсів допомагає людині ефективно використовувати світовий інформаційний простір не лише з метою навчання та реалізації фахових обов'язків, але й для розваг та спілкування. Внаслідок життєвих проблем, внутрішнього конфлікту, страху перед майбутнім та інших причин у підлітка може сформуватися віртуальна залежність.

Вступ: виникнення віртуальної залежності серед молоді є актуальною проблемою сучасності не лише в Україні, але й у світі. Нажаль, понаднормове поринання підлітка в інформаційний простір сучасних дивайсів може суттєво ускладнювати розвиток необхідних знань та навичок в реальному житті, сприяти конфліктам у сім'ї, погіршенню навчання та в подальшому блокувати кар'єрні досягнення людини з частковою чи повною втратою фінансової незалежності. Саме тому важливо вчасно проводити профілактичні дії щодо розвитку віртуальної залежності серед молоді. Для батьків (та опікунів) може бути доцільним ґрунтовне розуміння провідних причин виникнення вище зазначеного розладу. Також представлена робота потенційно буде корисною для практикуючих медичних психологів, психотерапевтів та психіатрів, що проводять консультації серед осіб молодшої вікової категорії стосовно проблем соціальної адаптації внаслідок понаднормового використання даних віртуального простору.

Матеріали та методи дослідження: використання сучасної наукової літератури та даних мережі Інтернет.

Результати та обговорення: не зважаючи на ряд позитивних властивостей, створення Всесвітньої павутини призвело до глобального розвитку віртуальної